

FI-FORUM

Nya regler om marknadsmisbruk

FI-forum

14 februari 2017

Agenda

- Inledning
- FI:s tillsyn och marknadsövervakning
- EBM:s arbete
- Ingripanden och FI:s beslutsprocess
- FI:s tvångsmedel

FI-FORUM

Introduktion

Erik Thedéen

Generaldirektör

Effektivare bekämpning

FI-FORUM

Tillsyn och marknadsövervakning

Magnus Sandström

Finansinspektör, Handelstillsyn

Hur fungerar övervakningen?

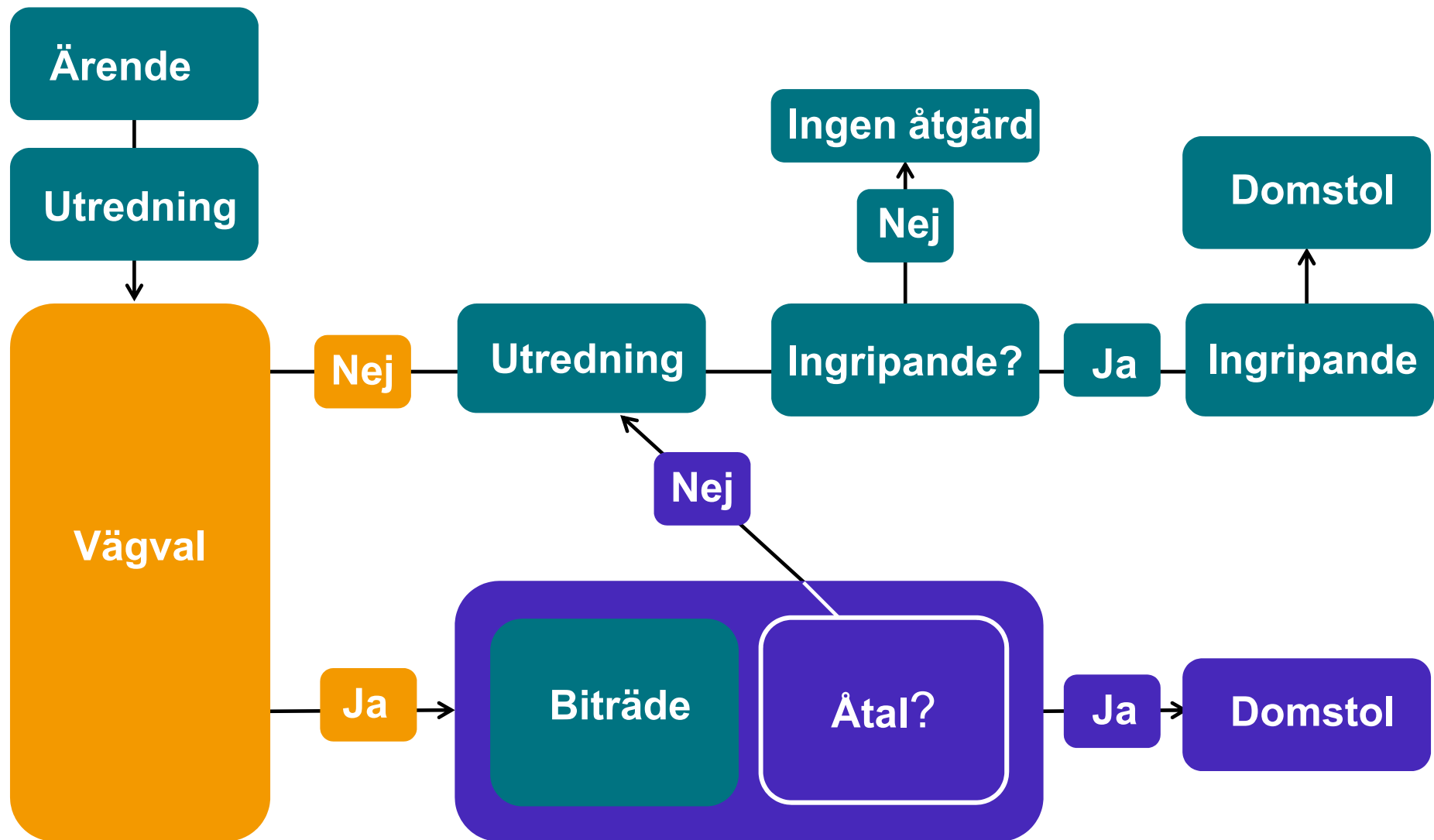
- FI övervakar inte marknaden i realtid, det gör handelsplatserna och instituten.
- Marknadsmissbruksförordningen kräver att alla som yrkesmässigt arrangerar/genomför transaktioner ska ha effektiva arrangemang, system och förfaranden för att upptäcka och **rapportera** misstänkta handelsordrar/transaktioner.
- FI bedriver tillsyn över att regelverket följs.

FI:s marknadsövervakning

- Alla avslut ska rapporteras in till FI.
- FI utreder bl.a. med anledning av:
 - egna initiativ / larm i samband med marknadshändelser
 - tips från allmänheten
 - anmälningar från utländska tillsynsmyndigheter
 - visseblåsare

FI:s utökade ansvar och nya befogenheter

- FI utreder ringa överträdelser
- EBM fortsätter utreda brott av normalgrad + grova brott
- Om EBM lägger ner en utredning går ärendet tillbaka till FI för vidare utredning och eventuellt sanktionsförfarande
- Hålla förhör
- Frysa tillgångar
- Göra gryningsräder
- Beslutar om betydande sanktionsavgifter

Anm.

FI
 EBM
 FI+EBM

Martin Tidén

EBM-Finansmarknadskammaren

Åklagarens syn på

- Nya strafflagen - lag (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden
- Samarbetet mellan EBM och FI

Nya strafflagen

- Tydligare
- Skärpning av lagen
- Vägval

Nya strafflagen – Tydligare lag

- Direkt hänvisning till EU-förordningen gällande vad som är insiderinformation
- Behöver inte ha "fått" utan räcker med att "ha" insiderinformation när handlar (inkluderar t ex därför nu "vetskap om egen brottslighet" som tidigare var särreglerat)
- "Marknadsmanipulation" (nytt namn som bättre beskriver brottet)
- "Otillbörligt" försvinner och istället mer fokus på "falska eller vilseledande signaler" (jmf NJA 2013 s 987)
- Mer beskrivande straffbud (men fortfarande en "ramlag" som exemplifieras i en delegerad EU-förordning 2016/522 med utförligt beskrivna "indikatorer" på marknadsmanipulation)

Nya strafflagen– Skärpning av lagen

- Fler ageranden är straffbara (t ex återkallelse av order)
- Att handla på råd från en "insider" blir straffbart (NJA 2008 s 292)
- Gränsen för grovt insiderbrott "sänks" till 5 basbelopp (samma som förmögenhetsbrotten - men individuell prövning kan ske)
- Utökade maxstraff till fängelse 6 år för grovt insiderbrott och grov marknadsmanipulation
- Utökad maxstraff för obehörigt röjande av insiderinformation till fängelse 2 år

Nya strafflagen– Vägvalet

- Dubbelbestraffningsförbudet i Europakonventionen
- Välja åtal eller sanktionsföreläggande från FI (men kan växla spår innan dess)
- Åklagaren ska vid åtal även ”i andra hand” yrka på administrativa sanktioner återföring och sanktionsavgift så det inte ”hamnar mellan stolarna” i händelse av friande dom..... (tidigare yrkades i andra hand ansvar för ringa/oaktsamt brott)
- Jmfr åklagarens skyldighet att vid åtal för skattebrott även yrka på skattetillägg

Samarbete EBM-FI

- Utökat samarbete
- Lagstadgat (markering att viktigt)
- För att avgöra vem som skall handlägga ärenden
- För att informera om händelser som kan resultera i nya ärenden för EBM eller FI
- För att EBM ska kunna få ta del av den expertis som finns hos FI (inhämtande av uppgifter, deltagande vid förhör eller analys etc)
- Stockholm tingsrätt behörig domstol oavsett om det är åklagare eller FI som för talan

FI-FORUM

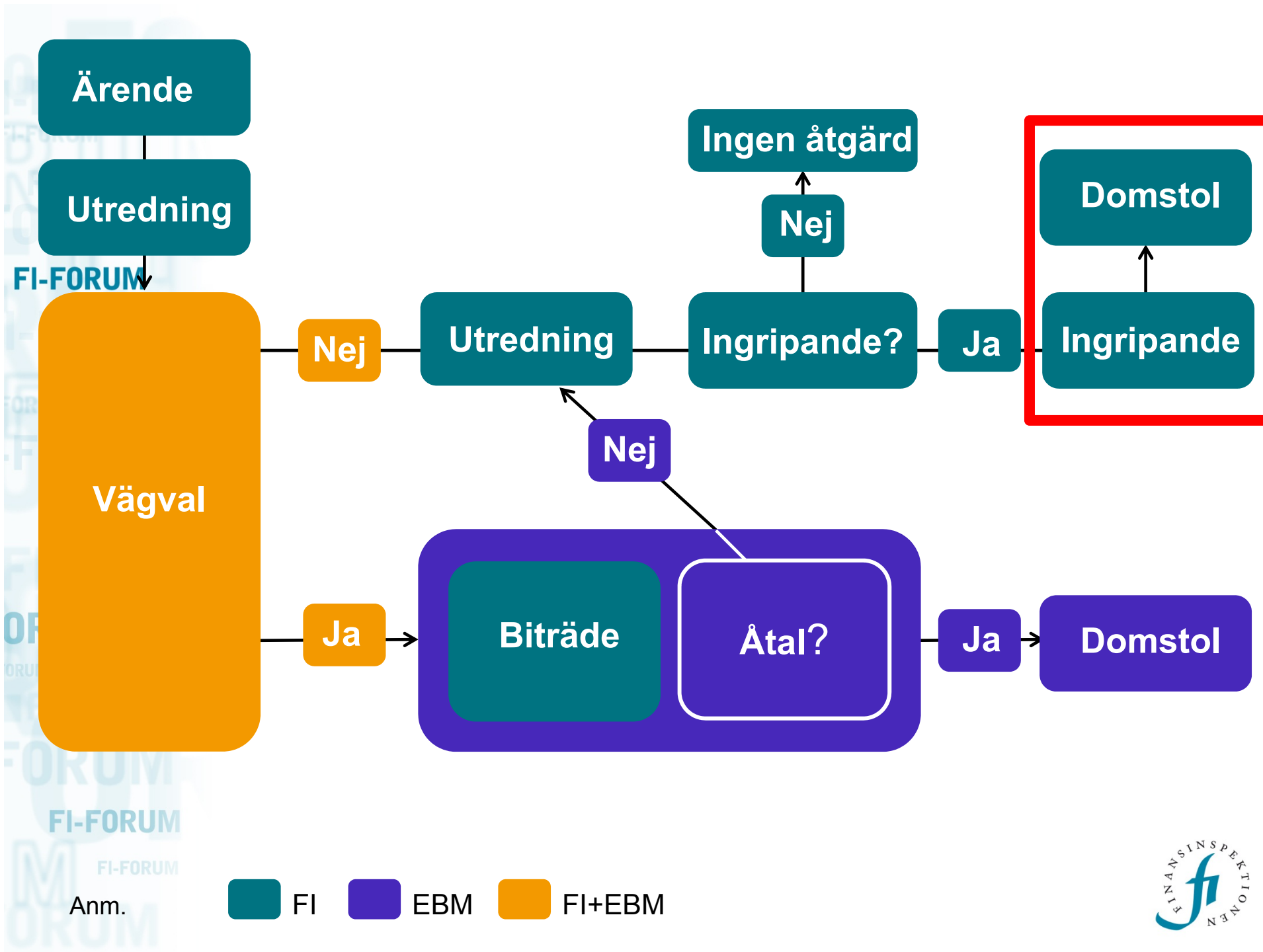
Ingripanden och FI:s beslutsprocess

Charlotta Tajthy

Enhetschef, Aktiemarknadsrätt

FI-FORUM

Ingripanden 5 kap. 3 §

- Föreläggande att vidta åtgärd eller upphöra med visst agerande
- Anmärkning
- Förbud mot att utöva ledningsuppdrag
- Förbud att handla för egen räkning
- Återföring av vinst eller undviken förlust
- Sanktionsavgift

Höjda sanktionsavgifter

Nya sanktionsavgifter

- Juridisk person (det högsta av)
 - 15 miljoner euro
 - 15 procent av omsättningen
 - Tre gånger vinsten
 - Tre gånger de kostnader den juridiska personen undvikit
- Fysisk person (det högsta av)
 - 5 miljoner euro
 - Tre gånger vinsten
 - Tre gånger de kostnader den fysiska personen undvikit

Beslut om ingripande

- Prövning genom sanktionsföreläggande
 - Föreläggandet utfärdas av FI
 - Föreläggandet godkänns eller inte
 - Om inte: FI får väcka talan vid Stockholms tingsrätt
- I domstol gäller de regler för brottmål där det endast föreskrivs böter

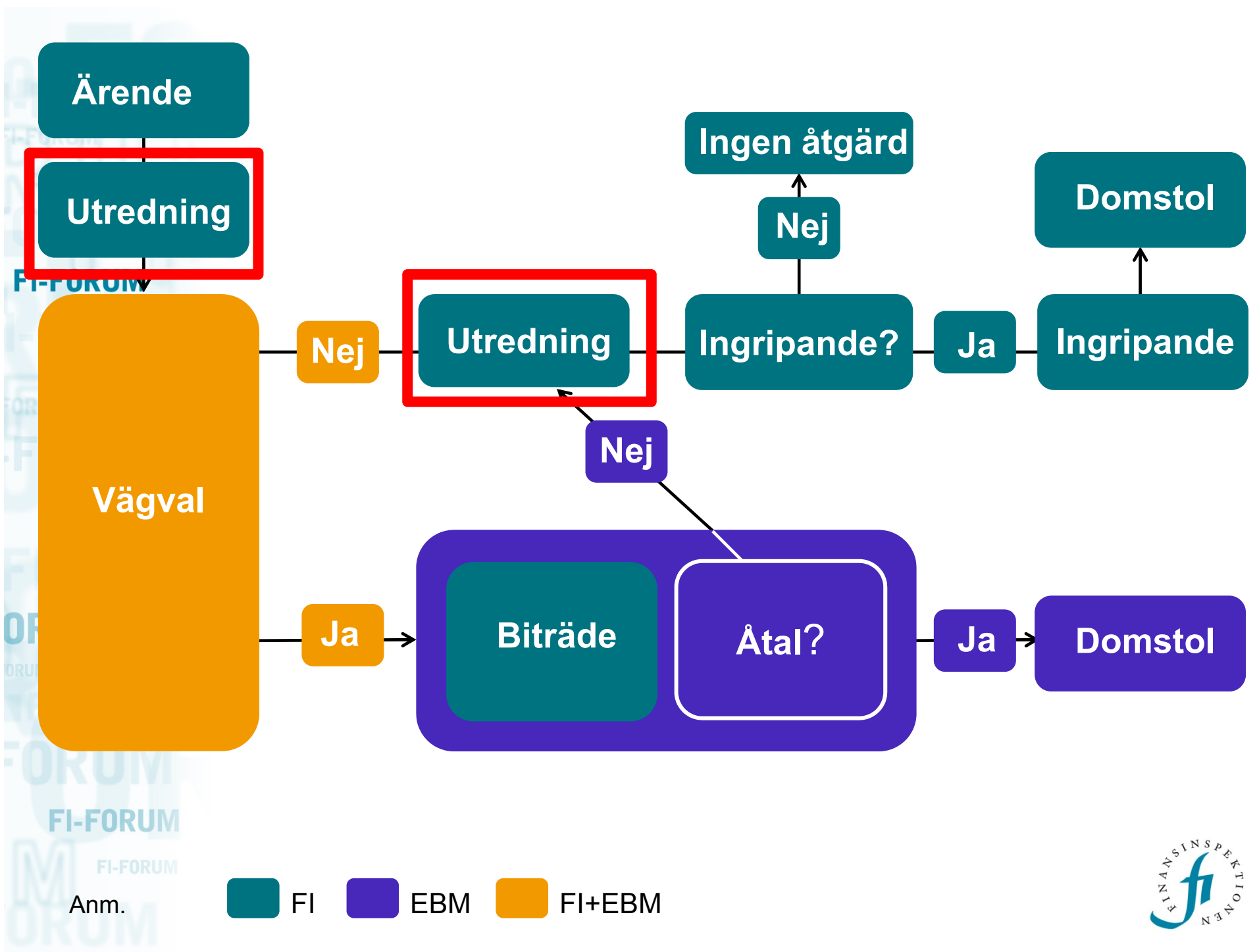
FI-FORUM

Tvångsmedel

Magnus Schmauch

Senior jurist, Aktiemarknadsrätt

Anm.

FI
 EBM
 FI+EBM

Tvångsmedel

- Samlingsbegrepp för åtgärder som medför ett ingripande mot enskild under utredning
- Kraven på bemyndigande finns i artikel 23 i Mar
- ”i enlighet med nationell rätt ha minst följande tillsyns- och utredningsbefogenheter”
- Omfattas alltid av:
 - Proportionalitetsprincipen
 - Rättigheter enligt EU-stadgan för grundläggande rättigheter och regeringsformen (indirekt EKMR)

Förbud (3:3 KompL)

- Om det är sannolikt att någon överträtt bestämmelserna i Mar får FI förelägga personen att upphöra med ett förfarande eller en verksamhet
- Interimistiskt i väntan på FI:s beslut
- Dock högst sex månader
- Ska begränsas till vad som är nödvändigt för att förhindra fortsatt överträdelse
- T.ex. handla på visst sätt eller sprider vilseledande information; informationsspridning som innebär marknadsmissbruk

Korrigerering (3:4 KompL)

- FI får korrigerera sådan felaktig eller vilseledande information som kan utgöra ett led i en överträdelse av artikel 15 i Mar (marknadsmanipulation)
- FI får förelägga den som spridit sådan felaktig eller vilseledande information att korrigerera den
- Korrigerering t.ex. genom pressmeddelande
- Begränsas av reglerna i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen om ansvarig utgivares rätt att bestämma vad som ska publiceras

Platsundersökning (3:5 KompL)

- När det är nödvändigt för övervakningen av att en fysisk eller juridisk person följer bestämmelserna i Mar
- Undersökning i verksamhetslokaler
- Om verksamheten utförs i privatbostad kan undersökningen ske där
- Inte förbundet med tvångsmedel
- Begränsas av reglerna i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen

Kvarstad (3:7 KompL)

- Frysning av tillgångar för att säkerställa betalning av sanktionsavgift eller återföring
- Gäller endast vid marknadsmissbruk
- Bestämmelserna i rättegångsbalken om kvarstad i brottmål
- Stockholms tingsrätt särskilt forum
- Krävs beslut av domstol – fara i dröjsmål – innan domstol meddelat beslut om sanktionsavgift eller vid beslut om sanktionsavgift
- Om kvarstad beviljas ska domstolen besluta när FI ska lämna in ansökan om att sanktion ska beslutas

Abonnementsuppgifter

- Hänvisning från 3:11 KompL till lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation
- Uppgifter om abonnemang
- Ska vara av väsentlig betydelse
- T.ex. ip-adress för att utreda vem som har spridit viss information på internet som bedöms stå i strid med bestämmelserna i Mar

Gryningsräder

På plats

- Undersökning i verksamhetslokaler för att utreda om en person har överträtt förbuden mot marknadsmanipulation eller insiderhandel
- Kräver beslut i domstol
- Motsvarar i stora drag Konkurrensverkets regler om gryningsräder men med viktiga skillnader
- 4 kap. KompL

Förutsättningar

- Anledning anta att en överträdelse har skett
- Inte rättat sig efter ett föreläggande
- Risk att bevis undanhålls eller förvanskas
- Vikten av åtgärden uppväger intrång eller men
- Kan avse annan än den som är föremål för utredning om:
 - Anta överträdelse / Vikten uppväger intrång eller men
 - Särskild anledning att anta att där finns bevis
 - Inte rättat sig efter ett föreläggande
 - Risk att bevis undanhålls eller förvanskas

Beslut

- Beslut får meddelas utan att den som ansökan avser får möjlighet att yttra sig
 - Om undersökningen annars skulle förlora i betydelse
 - Beslutet överlämnas av FI när undersökningen inleds
- FI kan begära handräckning av Kronofogdemyndigheten
- Den som utredningen gäller har rätt att tillkalla juridiskt biträde (ca 1 timme)

Befogenheter/undantag

■ Befogenheter:

- Granska handlingar
- Göra kopior
- Kräva muntliga förklaringar på plats
- Få tillträde till lokaler m.m.
- Elektroniskt lagrad information får tas till FI med om det medges

■ Undantag:

- Kommunikation mellan nära familjemedlemmar
- Handlingar som inte omfattas av beslutet
- Prövas i förekommande fall av Stockholms tingsrätt

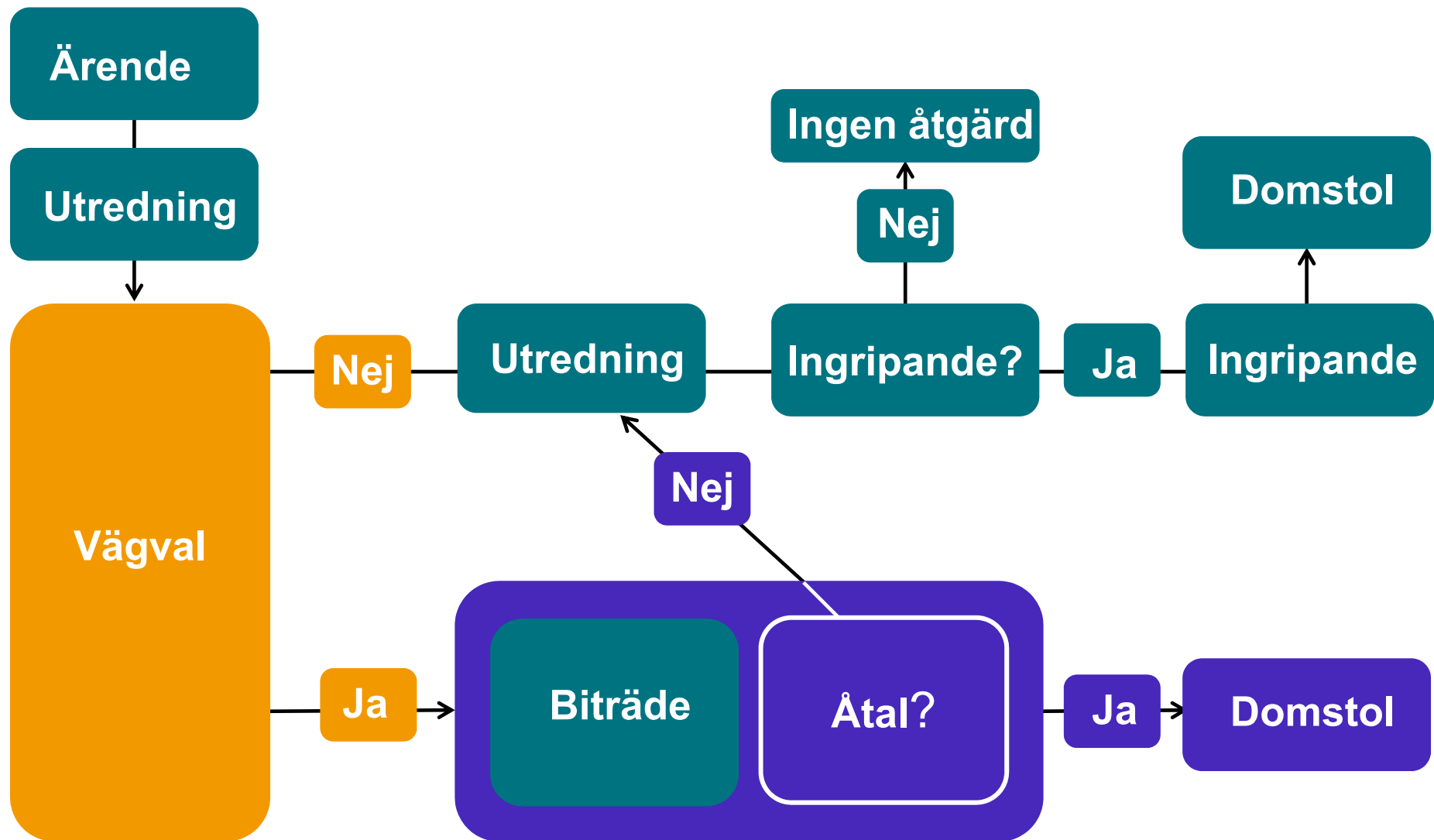
Ny visseblåsarfunktion

visseblasare@fi.se

visseblasare.mar@fi.se

+46-8-408 986 90

Frågor?

Anm.

FI
 EBM
 FI+EBM

FI-FORUM

FI-FORUM

FINANSINSPEKTIONEN

FI-FORUM

FI-FORUM